

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра фінансів, банківської справи та підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ТЕХНОЛОГІЇ SOFT SKILLS»

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
назва освітньої програми	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
статус дисципліни	обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології soft skills» для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Розробник(и):

Т.І. Свинаренко, канд. екон. наук, доцент

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми.

Керівник групи забезпечення, гарант освітньої програми:

С.Є. Борисова, д-р екон. наук, доцент,
професор кафедри

Розглянуто і затверджено на методичному семінарі кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва, протокол № 15 від 14.04.2020р:

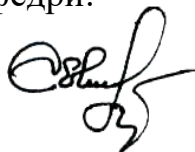
Голова методичного семінару:

С.Я. Єлецьких, д-р екон. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва, протокол № 17 від 21.04.2020р.

Завідувач кафедри:

С.Я. Єлецьких, д-р екон. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту, протокол № 7-06-20 від 04.05.2020р.

Голова Вченої ради факультету:

Є.В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки.

Передумови вивчення навчальної дисципліни (пререквізити): загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (Макроекономіка, Мікроекономіка, Основи економічної теорії, Філософія. Менеджмент та ін.)

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Technologies soft skills» є методи і форми розвитку гнучких навичок у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни денна / заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 3,0	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Дисципліна циклу професійної підготовки
Модулів – 1	Спеціальність: <u>076«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр 1-й
Індивідуальне завдання: реферат (назва)		
Загальна кількість годин – 90		Лекції 15/4 год.
Дисципліна Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи здобувача – 4,0		Ступінь вищої освіти: магістр
	Самостійна робота 60/86 год.	
	у т.ч. індивідуальні завдання: 15	
	Вид контролю: диференційований залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання - 1/2(30/60).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «*Технології soft skills*» є: забезпечити теоретичну підготовку та сформувані основні навички 21 століття (soft skills) як таких, що допомагають реалізовувати власні життєві плани та досягати життєві цілі, побудувати кар'єру, ефективно реагувати на нові виклики. Навички 21 століття допомагають людині зробити життя ефективним, цікавим, комфортним, займатись власним навчанням та саморозвитком.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: сприяння у здобутті здобувачами вищої освіти загальних теоретичних знань з питань необхідності розвитку навичок soft skills протягом усього життя; сприяння формуванню основних навичок 21 століття («soft-skills»): критичного мислення, лідерських якостей, креативності, спілкування, співробітництва, які сприятимуть ефективній роботі з різними сучасними джерелами інформації, її критичному аналізу та осмисленню; озброюватимуть новітніми методами дослідження реальності майбутнього фахівця; акцентувати увагу на ролі навичок 21 століття для саморозвитку, самоосвіти кожної особистості; сприяти набуття досвіду навчання у співпраці та кооперації з іншими; створення та реалізації власних проектів.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисципліна «*Технології soft skills*» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

<i>Компетентності відповідно до освітньо-професійної програм</i>	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	
ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.	
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</i>
ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності. СК 7. Здатність застосовувати універсальні неспеціалізовані, надпрофесійні навички успішної участі у робочому процесі при виконанні професійних завдань в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

Дисципліна «*Технології soft skills*» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **результатів навчання**:

<i>Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми</i>
ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.
ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.
ПРН 3. Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.
ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.
ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності
ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.
ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.
ПРН 13. Вміти при виконанні завдань в професійній сфері застосувати універсальні надпрофесійні навички успішної участі у робочому процесі, зокрема командному, а також успішно соціалізуватися.

Співвідношення компетентностей із програмними результатами навчання

<i>Компетентнос ті</i>	<i>Програмні результати навчання</i>							
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 9	ПРН 13
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+							
ЗК 2		+						
ЗК 3			+					
ЗК 4				+				
ЗК 5					+	+		
СК 3							+	
СК 7								+

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати**:

- основні ознаки освіти постіндустріального суспільства;
- основні тенденції, які формуватимуть майбутнє суспільство та об'єктивні умови зростання ролі самостійної праці та навчання;

- сучасні підходи до навчання та як навчити вчитися;
- теорії і практики самоорганізації, управління власним розвитком та діяльністю;
- перелік навичок 21 століття;
- навички ефективної комунікації;
- сутність само презентації та основи ефективної презентації;
- сутність, ознаки та складові емоційного інтелекту як найважливішого соціального досвіду;
- основні положення теорії розвитку критичного мислення;
- психологічні закономірності формування та розвитку критичного та рефлексивного мислення;
- структуру і елементи критичного мислення, як необхідної навички і життєво важливого ресурсу сучасної людини;
- теорії мотивації;
- основні аспекти цілепокладання та формулювання цілей;
- складові тайм-менеджменту, як інструменту побудови системи управління;
- основні види та принципи професійно-кваліфікаційного розподілу й кооперації управлінської праці;
- закономірності розвитку лідерства у команді.

вміти:

- використовувати сучасні підходи до навчання;
- розрізняти підходи до виокремлення переліків навичок 21 століття;
- застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;
- визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення;
- використовувати теорії і практики самоорганізації, управління власним розвитком та діяльністю;
- ефективно презентувати себе та команду;
- професійно організувати особистісну та командну роботу;
- використовувати отримані поради та рекомендацій, які дозволять краще зрозуміти себе та оточуючих людей;
- професійно володіти способами формування основних навичок 21 століття: критичного мислення: креативності: спілкування; співробітництва;
- вміти приймати науково обґрунтовані управлінські рішення в умовах ризику і невизначеності;
- адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.
- професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності;
- розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності;

- застосувати при виконанні завдань в професійній сфері універсальні надпрофесійні навички успішної участі у робочому процесі, зокрема командному, а також успішно соціалізуватися.

опанувати навичками:

- володіння методичним інструментарієм формування та розвитку навичок soft skills протягом усього життя;
- професійного користування інформаційними та комунікаційними технологіями;
- володіння ефективними способами роботи з інформацією та ефективного навчання;
- самоорганізації, управління власним розвитком та діяльністю;
- професійно використання прийомів тайм-менеджменту;
- створення якісного портфолію та плану особистісного розвитку;
- ініціювання бізнес-проектів, лідерства та автономності під час їх реалізації;
- вирішення складних проблем та прийняття обґрунтованих рішень;
- аргументованого відстоювання власної думки у дебатах;
- ефективного спілкування та взаємодії в групі, в робочому колективі;
- прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності;
- застосування при виконанні завдань в професійній сфері універсальних надпрофесійних навичок;
- успішної соціалізації в суспільстві, в робочому колективі.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пз	лаб	інд	с.р		л	пз	лаб	інд	с.р
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1 Теоретико-мотиваційний основи розвитку «soft skills»												
Тема 1. Навчання як творчість.	12	2	2	-	2	6	12,5	0,5	-	-	-	12
Тема 2. «Навички 21 сторіччя».	13	2	2	-	3	6	13	1	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	25	4	4	-	5	12	25,5	1,5	-	-	-	24
Змістовий модуль 2. Технології розвитку «soft skills» - основа професійного зростання												
Тема 3. Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація.	12	2	2	-	2	6	12,5	0,5	-	-	-	12
Тема 4. Емоційний інтелект.	12	2	2	-	2	6	12,5	0,5	-	-	-	12
Тема 5. Критичне та рефлексивне мислення.	13	2	2	-	2	7	12,5	0,5	-	-	-	12
Тема 6. Тайм-менеджмент.	13	2	2	-	2	7	13,5	0,5	-	-	-	13

(продовження таблиці)												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 7. Лідерство. Групова робота.	15	3	3	-	2	7	13,5	0,5	-	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	65	10	10	-	10	33	64,5	2,5	-	-	-	62
У. т.ч., Індивідуальне завдання (реферат)	15			-	15		-	-	-	-	-	
Разом	90	15	15	-	15	45	90	4	-	-	-	86
УСЬОГО ГОДИН	90	15	15	-	15	45	90	4	-	-	-	86

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1.

Теоретико-мотиваційний основи розвитку «soft skills»

Тема Т1. Навчання як творчість.

Лекція 1. Освіта в епоху змін. Основні ознаки освіти постіндустріального суспільства. Основні тенденції, які формуватимуть майбутнє (надмірна кількість інформації; епоха «великих даних», зростання швидкостей передачі інформації, стирання економічних та культурних кордонів; інтернет- навчання, інтернет-торгівля та послуг; зміна форм праці; активне старіння людства; гендерна рівність, зростання ролі самостійної праці та навчання,

Освіта упродовж життя; неперервна освіта; освіта як засіб створення майбутнього. Сучасні підходи до навчання. Як навчити вчитися. Сфокусоване та розпорошене мислення. Креативність у навчанні. Поради, прийоми, інструментарій ефективного навчання. Розвиток пам'яті та інтуїтивного розуміння.

ТЕМА Т2. «Навички 21 сторіччя».

Лекція 2. Розвиток «soft skills» — об'єктивна вимога сучасного ринку праці. Навчальні та інноваційні навички: творчість і інноваційність; критичне мислення і вміння вирішувати проблеми; комунікативні навички та навички співробітництва.

Вміння працювати з інформацією, медіа та комп'ютерні навички: інформаційна грамотність; медіаграмотність; ІКТ-грамотність (грамотність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій).

Життєві та кар'єрні навички: гнучкість та пристосовуваність; ініціатива та самоспрямованість; соціальні навички та навички, пов'язані зі співіснуванням різних культур; продуктивність та вміння з'ясувати та враховувати кількісні показники; лідерство та відповідальність.

Змістовний модуль 2.

Технології розвитку «soft skills» - основа професійного зростання

ТЕМА Т3. Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація.

Лекція 3. Комунікативна компетентність як надійний фундамент здорових міжособистісних стосунків і професійного успіху. Комунікація. Важливіші функції комунікації: задоволення потреби у спілкуванні, уточнення уявлення про себе, демонстрування поваги до іншого, розбудова стосунків, обмін інформацією, вплив на інших.

Способи комунікацій. Вербальне і невербальне спілкування. Комунікаційні канали.

Бар'єри ефективного спілкування. Поради для ефективного спілкування. Гендерні відмінності невербального спілкування.

Складники активного слухання: активне слухання, зосередження, розуміння, запам'ятовування, критичний аналіз, факт.

Етапи ефективної комунікації. Правила розвитку комунікативних навичок. Поради для ефективного спілкування.

Рекомендації щодо змісту та оформлення мультимедійних презентацій. Ефективність презентації за рахунок виконання чотирьох загальноприйнятих етапів – чотирьох «П»: планування, підготовки, практики та презентації.

ТЕМА Т4. Емоційний інтелект

Лекція 4. Сутність і складові емоційного інтелекту як найважливішого соціального досвіду. Ознаки емоційного інтелекту: усвідомлення себе, саморегуляція, емпатія, соціальні навички.

Проблеми з емоційним інтелектом: нерозуміння намірів і настрою, емоційного стану і мотивації.

Ставити себе на місце іншої людини. Називати емоції свої і чужі як інструмент пізнання себе і оточуючих, поділу емоцій, що мають відношення до вас від випадкових.

Розширення кругозору. Книги, фільми, виставки, поїздки і нові навички як ерудиція і спосіб краще розуміти інших.

Емоційний інтелект в довгостроковому плануванні: вибудовування пріоритетів і цілей, стратегічний розподіл ресурсів і тактика найближчих дій (Думати на два кроки вперед).

Психологічний тренінг або психотерапія - інструменти на шляху пізнання себе.

ТЕМА Т5. Критичне та рефлексивне мислення.

Лекція 5. Основні положення теорії розвитку критичного мислення. Критичне мислення як необхідна навичка і життєво важливий ресурс сучасної людини.

Структура і елементи критичного мислення: цілі, завдання, питання, припущення, поняття, емпірично довідні міркування, висновки, результати і наслідки, заперечення з боку альтернативних точок зору, критерії.

Критичне мислення як основа наукового мислення. Основні форми прояву критичного мислення: математичне мислення, історичне мислення, антропологічне мислення, економічне мислення, моральне мислення, філософська думка

Методи розвитку критичного мислення. Формування навичок критичного мислення у студентів: дидактична гра, ділова гра, "мозковий штурм", дискусія, науково-практична конференція, науково-дослідницька робота.

Інтелектуальні інструменти критичного мислення: поняття і принципи аналізу, оцінки і покращення мислення.

ТЕМА Т6.. Тайм-менеджмент

Лекція 6. Відповідальність у саморозвитку особистості. Самомотивація особистісного та професійного навчання, відповідальність у саморозвитку особистості. Цілеспрямованість як чинник самоменеджменту особистості.

Хронометраж часу та алгоритм інвентаризації та аналіз використання часу. Аналіз часових витрат використанням карт і графіків. Принципи планування: Пропорція Парето (20/80), Правило Л.Зайверта (60/20/20), Метод пріоритетного планування ABC (15/20/65).

Основні аспекти цілепокладання та формулювання цілей. «Дерево цілей», «SMART» технологія постановки цілей.

Тайм-менеджмент, як інструмент побудови всієї системи управління. Причини невдалих рішень, типові помилки при прийнятті рішень.

Процес прийняття управлінських рішень. Вибір пріоритетних справ, принципи пріоритетності, АБВ-аналіз, принципи Паретто, аналіз за Ейзанхауером. Суть поняття «результат». Система управління за результатами.

ТЕМА Т7. Лідерство. Групова робота.

Лекція 7-8. Комунікативна компетентність та стратегічний алгоритм лідерства. Сутність і зміст поняття делегування повноважень. Повноваження, які підлягають і не підлягають делегуванню. Особливості делегування. Переваги та недоліки делегування. Причини опору делегуванню повноважень та способи їх подолання. Робочий і позаробочий час. Організація особистісної та командної роботи. Поглиначі часу, прокрастинація та невміння говорити «ні». «Улюблена» і «не улюблена» робота. Впорядкування контактів з підлеглими. Управління потоком відвідувачів, техніка їх прийому. Типові помилки у використанні часу та способи їх вирішення. Основні види та принципи професійно-кваліфікаційного розподілу й кооперації управлінської праці.

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	2	4
1	Тема 1. Навчання як творчість.	2	0,5
2	Тема 2. «Навички 21 сторіччя».	2	1
3	Тема 3. Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація.	2	0,5
4	Тема 4. Емоційний інтелект.	2	0,5
5	Тема 5. Критичне та рефлексивне мислення.	2	0,5
6	Тема 6. Тайм-менеджмент.	2	0,5
7	Тема 7. Лідерство. Групова робота.	3	0,5
Всього годин		15	4

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Навчання як творчість.	1	-
2	Тема 2. «Навички 21 сторіччя».	1	-
3	Тема 3. Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація.	1	-
4	Тема 4. Емоційний інтелект.	1	-
5	Тема 5. Критичне та рефлексивне мислення.	1	-
6	Тема 6. Тайм-менеджмент.	2	--
7	Тема 7. Лідерство. Групова робота.	2	-
Всього годин		15	-

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1. Навчання як творчість.	8	12
2	Тема 2. «Навички 21 сторіччя».	8	12
3	Тема 3. Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація.	8	12
4	Тема 4. Емоційний інтелект.	9	12
5	Тема 5. Критичне та рефлексивне мислення.	9	12
6	Тема 6. Тайм-менеджмент.	9	13
7	Тема 7. Лідерство. Групова робота.	9	13
Всього годин		60	86

9. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Аналіз факторів, що впливають на зміни в освіті у сучасному суспільстві.
2. Універсальні переліки м'яких навичок 21 століття.
3. Визначити фактори і інструменти прискорення вашого розвитку.
4. Консорціуми, які розробляють списки навичок 21 століття (Партнерство щодо навчання у XXI столітті (США) P21; Оцінка і навчання навичкам XXI століття (Міжнар.) ATCS; Міжнародні науково-технологічні стандарти (СНІА) 1\$TE; Європейський союз (Міжнар.) EU; Організація економічного співробітництва ні розвитку (ОЕСР) (Міжнар.); Міністерство освіти Сінгапуру (Сінгапур) M01ZS).
5. Аналіз основних тенденції, які формуватимуть майбутнє (надмірна кількість інформації; епоха «великих даних», зростання швидкостей передачі інформації, стирання економічних та культурних кордонів; інтернет-навчання, інтернет-торгівля та послуг; зміна форм праці; активне старіння людства; гендерна рівність, зростання ролі самостійної праці та навчання, тощо).
6. Критична оцінка переліків навичок: навички, які мають бути у кожного у 18 років (за Джулі Ліскор -Хеймс); сім навичок виживання (за Т. Вагнер); переліки навичок Всесвітнього економічного форуму (The World Economic Forum); переліки навичок Комісії Європейського парламенту та ЕС; Концепція 4 C + 4S P21 (Framework for Learning the 21st Century); Сім звичок надзвичайно ефективних людей (за С. Кові)
7. Грамотність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій: вміння працювати з інформацією, інформаційна грамотність; медіа грамотність; ІКТ-грамотність.
8. Життєві та кар'єрні навички: гнучкість та пристосовуваність; ініціатива та само спрямованість; соціальні навички та навички, пов'язані зі співіснуванням різних культур; продуктивність та вміння з'ясувати та враховувати кількісні показники; лідерство та відповідальність.
9. Надати критичний аналіз функцій комунікації: задоволення потреби у спілкуванні, уточнення уявлення про себе, демонстрування поваги до іншого, розбудова стосунків, обмін інформацією, вплив на інших.
10. Бар'єри та поради для ефективного спілкування.
11. Розкрити зміст основних ознак емоційного інтелекту: усвідомлення себе, саморегуляція, емпатія, соціальні навички.
12. Чому емоційний інтелект може означати більше, ніж IQ?
13. Дослідити основні положення теорії розвитку критичного мислення.
14. Розкрити сутність інтелектуальних інструментів критичного мислення: поняття і принципи аналізу, оцінки і покращення мислення.
15. Принципи планування: Пропорція Парето (20/80), Правило Л.Зайверта (60/20/20), Метод пріоритетного планування ABC (15/20/65).
16. Основні аспекти цілепокладання та формулювання цілей. «Дерево цілей», «SMART» технологія постановки цілей.
17. Само мотивація особистісного та професійного навчання, відповідальність у саморозвитку особистості.

18. Цілеспрямованість як чинник само менеджменту особистості.
19. Надати критичну оцінку Топ - найнеобхідніших Soft-Skills компетенцій.
20. Індивідуальний план розвитку як власна програма пріоритетних цілей розвитку, кроків і заходів, необхідних для досягнення цих цілей.

10. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ

1. Передумови виникнення та розвитку «soft skills».
2. Само мотивація особистісного та професійного навчання.
3. «Жорсткі» вимоги («hard skills») та «м'які» вимоги, їх роль у професійному становленні особистості.
4. Само мотивація особистісного та професійного навчання.
5. Теорії та засоби само мотивації.
6. Соціальний інтелект як здатність взаємодіяти, спілкуватись, розуміти і сприймати думку іншої людини.
7. Типи «soft skills» та їх види.
8. Комунікаційні навички та способи їх формування (пов'язана конструктивна мова, чіткий виклад думок, активне слухання, презентація, навички ділового листування).
9. Комп'ютерна та технічна грамотність: сутність, рівні, шляхи розвитку.
10. Міжособистісні навички: здатність працювати в команді, спілкуватися з людьми і управляти конфліктами.
11. Роль адаптивності в умінні пристосовуватися до мінливих умов бізнесу.
12. Організація, планування та ефективне виконання проектів і завдань як ефективний навик.
13. Експертиза і вдосконалення бізнес-процесів як найважливіших навик для економії грошей і ресурсів.
14. Принципи та методи тайм-менеджменту.
15. Індивідуальний фонд часу і його структура. Поняття часової перспективи.
16. Внутрішні концепції часу.
17. Прийоми виконання розкладу при простому плануванні.
18. Значення використання біоритміки.
19. Індивідуальний стиль. Складання рамкового плану дня.
20. Матриця управління часом С. Кові. Недоліки управління часом за Кові.
21. Рівні управління часом згідно з концепцією Г. Архангельського.
22. «Заповіді» тайм-менеджменту по Г. Архангельського.
23. Сегментовані рекомендації з управління часом і ресурсами Г. Архангельського.
24. Сутність принципу Паретто.
25. Принцип АВС та три закономірності, на яких він будується.
26. Хронометраж часу та алгоритм інвентаризації та аналіз використання часу.
27. Аналіз часових витрат використанням карт і графіків.
28. Принципи планування: Пропорція Парето (20/80), Правило Л.Зайверта (60/20/20), Метод пріоритетного планування АВС (15/20/65).
29. Критерії пріоритетності.

30. Принципи і правила планування ефективного використання робочого часу й особистої роботи.
31. Алгоритм інвентаризації та аналіз використання часу.
32. Сутність та зміст успіху. Системна концепція людини.
33. Визначення поняття «кар'єра». Адаптивно – розвиваюча концепція.
34. Ефективність та планування кар'єри.
35. Визначення понять «мета» і «цілепокладання».
36. Класифікація цілей. Система цілей: довго –, середньострокові, поточні.
37. Основні аспекти цілепокладання та формулювання цілей.
38. «Дерево цілей», «SMART» технологія постановки цілей.
39. Типи кар'єрних процесів. Відмінність горизонтальної кар'єри від вертикальної
40. Адаптивно–розвиваюча концепція та її переваги.
41. Корпоративний тайм-менеджмент, як сукупність технологій тайм-менеджменту.
42. Тайм-менеджмент, як інструмент побудови всієї системи управління.
43. Емоційний інтелект як навик соціальної обізнаності і здібності самоврядування.
44. Емпатія як складова емоційного інтелекту.
45. Комунікація та її основні функції.
46. Навички ефективної комунікації. Бар'єри ефективного спілкування.
47. Вербальне і невербальне спілкування.
48. Шляхи розвитку емоційного інтелекту протягом усього життя.
49. Сутність критичного мислення та необхідність його формування й розвитку.
50. Методики розвитку критичного мислення.

11. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Протягом 1-го семестру здобувачі вищої освіти денної форми навчання паралельно з аудиторними лекційними і практичними заняттями виконують індивідуальні завдання в вигляді рефератів (15 годин) з визначеної теми .

Приблизна тематика рефератів:

1. Основні концепції навичок 21 століття.
2. Додаткові soft skills: навички щодо розуміння та створення смислу, вираження себе, слухання себе та вміння бути господарем.
3. Критичне мислення. Навички мислення високого порядку. Таксономія Блума. Падагогічне колесо Керрінгтона.
4. Технологія життєвого проектування.
5. Базові рекомендації щодо персонального розвитку.
6. Особистий, командний і корпоративний тайм–менеджмент.
7. Емоційний інтелект: Чому він означає більше, ніж IQ».

8. Емпатія як розуміння мови і зчитування невербальних знаків.
9. Шляхи розвитку емоційного інтелекту протягом усього життя.
10. Психотерапія як інструмент переоцінки себе, своїх досягнень, оточення і способу життя.
11. Критичне мислення – це спосіб мислення, який допомагає орієнтуватись в інформаційному середовищі для пізнання себе і навколишнього світу.
12. Методики розвитку критичного мислення.
13. Ефективне читання та аналіз текстів.
14. Креативність: артистизм, допитливість, уява, інновація, самовираження.
15. Спілкування (комунікація): навички ефективного та якісного усного та писемного спілкування, вміння публічно говорити і слухати.
16. Співробітництво: лідерство, робота в команді, віртуальний коворкінг.
17. Самоуправління (самоменеджмент); наполегливість, самостійна робота, цілепокладання, планування, самодисципліна, здатність до адаптації.
18. Емоційний інтелект: активне слухання, розуміння невербальної інформації, адаптація до емоцій.
19. Технологій життєвого проектування (стороння індивідуального життєвого професу).
20. «Як встигати жити і працювати?!». Рекомендації з управління часом і ресурсами.

Реферат повинен включати огляд нормативної та спеціалізованої літератури з вказаної теми. Обсяг реферату повинен складати 20-25 сторінок, оформлених в текстовому редакторі WORD шрифтом №14 з міжрядковим інтервалом 1,5.

12. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

МН 1. Студентоцентроване навчання – розширення автономії здобувача, здатності до критичного мислення на основі результативного підходу, що передбачає нові підходи до навчання з метою розвитку особистості здобувача з урахуванням його ціннісних орієнтацій.

МН 2. Репродуктивний метод – навчання здобувачів організовується за допомогою практичних вправ та робіт, різних форм самоконтролю, що сприяє формуванню знань, навичок і вмінь у здобувачів, основних розумових операцій (аналіз, синтез, узагальнення тощо).

МН 3. Комбінація лекційних та практичних занять та консультацій (зокрема особистих консультацій з викладачем та використанням системи Moodle) із розв'язанням ситуаційних завдань, які розвивають аналітичні здібності та навички роботи в колективі.

МН 4. Пояснювально-ілюстративний метод – здобувачі одержують знання на лекціях, з навчальної або методичної літератури шляхом конспектування, тезування, анотування, рецензування, під час консультацій з підготовки рефератів та/або доповідей.

МН 5. Евристичний метод – під керівництвом викладача або на основі евристичних вказівок здобувачі активно намагаються знайти рішення висунутих у навчанні, або сформульованих самостійно, пізнавальних завдань, що дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях та контрольних точках.

МН 6. Методи стимулювання й мотивації навчальної роботи – здобувачі приймають участь у пізнавальних іграх, моделюванні рольових ситуацій, створенні ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явленні вимог і методів заохочення.

МН 8. Метод проблемного викладу та проблемно-орієнтованого навчання, зокрема з проведенням презентацій – розуміння здобувачами поставленої проблеми та формулювання пізнавальних завдань на основі різних джерел та засобів, уміння проаналізувати поставлене завдання, порівняти різні точки зору та підходи, розуміння логіки та думок викладача, усвідомлення та запам'ятовування.

МН 9. Метод самостійної роботи здобувачів та самостійного навчання – розв'язання практичних завдань та опрацювання теоретичного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення. Самостійна робота з вивченням оприлюднених навчальних матеріалів, зокрема в системі Moodle.

МН 10. Методи організації й здійснення навчальної та наукової діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи:

– словесні методи – у вигляді бесід, інструктажу, лекційного матеріалу, методичних вказівок, співбесід.

– наочні методи, відео методи тощо – проведення лекційних та практичних занять за допомогою презентацій, ілюстрацій, демонстраційного матеріалу, тобто отримання знань завдяки наочному спостереженню.

– практичні методи – за допомогою вправ, практичних прикладів, аналізу статистичних даних, тренувань, тренінгів здобувачі одержують знання та уміння, виконуючі ці практичні дії.

– наукова робота здобувача – наукові дослідження та опрацювання наукової інформації.

МН 11. Активні методи навчання (дискусійні методи) – в будь-яких формах навчання, включаючи лекційні заняття, використовуються елементи дискусії, а

саме: обговорення, суперечки, зіткнення позицій, бізнес-симуляції ділові ігри, кейси, тренінги, пояснення, бесіди, дискусії, діалог.

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні активні методи навчання: тренінги за темами Т3 «Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація», Т4. «Емоційний інтелект», Т5. «Критичне та рефлексивне мислення», Т6. «Тайм-менеджмент», Т7. «Лідерство. Групова робота».

13. МЕТОДИ, КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ОЦІНЮВАННЯ

(«Положення про організацію освітнього процесу в ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 26.09.2019 р. протокол №2; «Положення про навчальний дистанційний курс і організацію навчального процесу за заочною (заочно-дистанційною) формою в системі Moodle DDMA у ДДМА», затверджено Вченою радою ДДМА 23.06.2017 р. протокол №6).

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання:

- МО 1. Попереднє (вхідне) оцінювання знань (письмовий метод або тестування).
- МО 2. Поточне оцінювання (письмовий метод або тестування на лекційних та практичних заняттях та/або у системі Moodle, виконання модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, зокрема рефератів).
- МО 3. Тематичне або періодичне оцінювання (письмовий метод на лекційних та практичних заняттях, усне опитування або тестування на практичних заняттях та/або у системі Moodle).
- МО 7. Оцінювання спроможності здобувача працювати самостійно та в команді;
- МО 8. Оцінювання вміння застосовувати творчі підходи в процесі наукового пошуку інформації.
- МО 9. Оцінювання якості опрацювання здобувачем літератури, законодавчої бази та електронних джерел за темою дослідження.
- МО 10. Підсумкове (семестрове) оцінювання - диференційований залік (письмовий метод або тестування, зокрема у системі Moodle).

Передбачається використання модульно-рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань здобувачів в кредитно-модульній системі є складання здобувачами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання здобувачем комплексу заходів, передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань здобувачів, затверджених деканом факультету.

**Графік освітнього процесу та оцінювання знань
з дисципліни в 1 навчальному семестрі для денної форми навчання.**

Вид навчальних занять та контролю	Розподіл між навчальними тижнями															Вид підсумкового семестрового контролю
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	1	ЕКЗАМЕН
Практ. заняття	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	1	
Сам. робота	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
Консультації							Конс.							Конс.	Конс.	
Поточний контроль	ВК	УО1		ІЗ1		УО2				УО3		ІЗ2		УО4		
Модулі	●						М1								●	
Контроль по модулю №1								К1								
Контроль по модулю №2															К2	
Контроль самостійної роботи (реферат)								СР							ЗСР	

ВК – вхідний контроль;

УО – поточне усне опитування;

СР – проміжний контроль самостійної роботи (реферат);

ЗСР – захист самостійної роботи (реферат);

Конс. – консультація

К– письмова контрольна робота;

ІЗ– індивідуальне завдання

**Система оцінювання знань здобувачів в 1 навчальному семестрі
для денної форми навчання.**

№ п/п	№ мод уля	Форма контролю	№ навч. тижня	Кількість балів		Стислий зміст контрольної точки	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання max кількості балів
				max	min		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Змістовий модуль № 1 (Т1-Т2)	Вхідний контроль	1	10	5	Вхідний контроль проводиться за раніше вивченими базовими дисциплінами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Макроекономіка, Мікроекономіка, Основи економічної теорії, філософія, менеджмент та ін.). ВК передбачає відповіді на знання сутності категорій та проблемні питання.	Здобувач продемонстрував засвоєння навчального матеріалу (знання, уміння та опанування навичок) отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, бере кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2		Усне опитування1, УО 1	2	10	5	Контроль поточної роботи на практичних заняттях за темою Т1.	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, бере кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
3		Інд. завдання 1, ІЗ1	4	10	5	Індивідуальне завдання виконується у письмовій формі на практичному занятті. Викладачем розроблюється комплект ситуативних завдань та тестів за варіантами. Кожен варіант включає ситуатійне завдання та тести за темами Т1-Т2.	Здобувач у повному обсязі розв'язав ситуаційне завдання і кваліфіковано аргументував свої пропозиції, виконав тестові завдання.
4		Усне опитування2, УО 2	6	10	5	Контроль поточної роботи на практичних заняттях за темою Т2.	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, взяв кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
		Контрольна робота КР1 з модуля №1	8	40	25	Контрольна робота виконується у письмовій формі на практичному занятті. Завдання на контрольну роботу включає питання за темами Т1-Т2: 1) питання з теоретичної частини – відповіді на 2 теоретико-проблемних питання; 2) тестові завдання.	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, у повному обсязі розв'язав ситуаційне завдання і кваліфіковано аргументував свої пропозиції.
5	Інд.завдання (самостійна робота, реферат)	8	20	10	Проміжний контроль виконання індивідуального завдання (реферату).	Оцінювання самостійності та якості виконання реферату в ході співбесіди.	
Усього за змістовим модулем №1				100	55	Ваговий коефіцієнт модуля в семестрі – 0,3	

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Змістовий модуль №2 (Т3-Т7)	Усне опитування ³ , УО 3	10	10	5	Контроль поточної роботи на практичних заняттях, (тренінг за Темами 3-4. Т3. «Навички ефективної комунікації. Презентаційні здібності і самопрезентація»; Т4. «Емоційний інтелект».	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, взяв кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2		Інд. Завдання 2, ІЗ1	12	20	10	Індивідуальне завдання виконується у письмовій формі на практичному занятті. Викладачем розроблюється комплект теоретичних завдань та тестів за варіантами. Кожен варіант включає завдання та тести за темами Т3-Т4.	Здобувач коректно розв'язав ситуаційне завдання і кваліфіковано аргументував свої пропозиції, виконав тестові завдання.
3		Усне опитування ⁴ , УО 4	14	10	5	Контроль поточної роботи на практичних заняттях (тренінг за Темами 5-7: Т5. «Критичне та рефлексивне мислення», Т6. «Тайм-менеджмент», Т7. «Лідерство. Групова робота».	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, взяв кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
4		Контрольна робота КР2 з модуля №2	15	40	20	Контрольна робота виконується у письмовій формі на практичному занятті. Завдання на контрольну роботу включає питання за темами Т3-Т7: 1) питання з теоретичної частини – відповіді на 2 теоретико-проблемних питання; 2) тестові завдання.	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу; коректно розв'язав ситуаційне завдання і кваліфіковано аргументував свої пропозиції; виконав тестові завдання.
5		Інд.завдання (самостійна робота, реферат)	15	30	15	Письмовий звіт про виконання індивідуального завдання (реферату).	Здобувач надав письмовий звіт про виконання індивідуального завдання (реферату). Оцінювання самостійності та якості виконання реферату, презентації результатів його виконання в ході звіту-захисту та співбесіди.
Усього за змістовим модулем №2				100	55	Ваговий коефіцієнт модуля в семестрі – 0,7	
Поточний контроль				100	55	-	
Підсумковий контроль				100	55	Здобувач продемонстрував критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу; коректно та у повному обсязі розв'язав ситуаційне завдання і кваліфіковано аргументував свої пропозиції; виконав тестові завдання, що відповідає програмним результатам навчання з дисципліни.	
Всього				100	55	-	

Система оцінювання знань здобувачів заочної форми навчання

Форма контролю	Кіл-ть балів		Стислий зміст контрольної точки	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
	max	min		
1. Підсумкова тестова контрольна робота	100	55	Підсумкова тестова контрольна робота складається із 20-ти тестів за темами Т1-Т2, обраних у випадковому порядку, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за підсумкову тестову контрольну роботу	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову тестову контрольну роботу – 0,3	
2. Підсумковий екзамен	100	55	Підсумковий екзамен складається із 20-ти тестів та теоретичного (ситуаційного, аналітично-розрахункового) завдання, обраних у випадковому порядку за темами Т3-Т7, та виконується студентом індивідуально в системі Moodle DDMA	Здобувач виконав тестові, теоретичні (ситуаційні, аналітично-розрахункові) завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Усього за підсумковий екзамен	100	55	Ваговий коефіцієнт за підсумкову тестову контрольну роботу – 0,7	
Всього	100	55	Здобувач виконав тестові, теоретичні та аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованими результатами навчання навчальної дисципліни.

14. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття з дисципліни «*Технології soft skills*» укомплектовано наступним обладнанням:

Мультимедійний проектор VE303G NEC, рік введення в експлуатацію – 2015;
Ноутбук Xiaomi Mi Gaming Laptop 15.6 Intel Core i7 (8th Gen.) 16/512Gb GTX 1060 (JYU4143CN) – 2019;

БФП Canon i-SENSYS MF4410, рік введення в експлуатацію – 2016;

Колонки incredible sound R 215, рік введення в експлуатацію – 2018;

системний блок Intel Atom D525, рік введення в експлуатацію – 2015;

монітор Lg e1940s monitor, рік введення в експлуатацію – 2015;

Проекційний екран;

ОС Windows 7, пакет офісних програм Microsoft office 2016,

вільний доступ до Wi-Fi; Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=958>

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

15.1 Методичне забезпечення

1. Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/my/>

15.2 Основна література

2. Архангельський Г.А. Тайм–драйв: як встигати жити і працювати / Г.А. Архангельський. М.: Манн, Іванов і Фербер, 2005. – 240 с.
3. Архангельський Г.А. Формула часу: тайм–менеджмент на Outlook 2007–2010: [б–евид.] / Г.А. Архангельський. – М.: Манн, Іванов і Фербер, – 2011. – 115 с.
4. Вердербер Р. Психологія общения / Р. Вердербер, К. Вердербер.— СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2003. – 320 с.
5. Вукіна Н. В. Критичне мислення: як цьому навчати : [науковометодичний посібник] / Вукіна Н. В., Дементієвська Н. П., Сущенко І. М. ; за наук. ред. О. І. Пометун. — Харків : Б.в., 2007. — 190 с.
6. Гоулман Дэнниел. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ / Дэнниел Гоулман; пер. с англ. А. П. Исаевой. — 6-е изд. — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2018. ISBN 978-5-00117-040-2
7. Дебердеева Т. Х. Новые ценности образования в условиях информационного общества / Т. Х. Дебердеева // Инновации в образовании. — 2005. — № 3. — С. 5-12.
8. Киселева Ю.В. К проблеме формирования критического мышления студента вуза/ Ю.В. Киселева. Теоретический журнал CredoNew. 2012. Режим доступа: <http://credonew.ru/content/view/1091/67/>
9. Кові С. Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей / С. Р. Кові ; пер. з англ. О. Любенко. – 2–ге вид., стер. – Харків : Книжковий Клуб “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2014. – 384 с 5. Чкан А
10. Лукашевич Н.П. Самоменеджмент. Теорія і практика: посібник. / Н.П. Лукашевич. – К.: Ніка–Центр, 2007. – 344с.
11. Мурюкіна Е.В., Чельшева І.В. Развитие критического мышления студентов педагогического вуза в рамках специализации "медиаобразование"// Е. В. Мурюкіна, І.В. Чельшева. Учебное пособие для вузов / Отв. Ред. А.В. Федоров. –Изд. Кучма. 2007. –162 С.
12. Michael Scriven & Richard Paul Critical Thinking as Defined by the National Council for Excellence in Critical Thinking, 1987. Режим доступа: <http://www.criticalthinking.org/pages/defining-critical-thinking/766>
13. Скібіцька Л.І. Тайм–менеджмент: навч. посібник для студ. економ. вузів /Л.І. Скібіцька. – К.: Кондор, 2009. – 528 с.
14. Терно С. О. Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії) / С. О. Терно: [посібник для вчителя]. — Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. — 105 с. ISBN 978-966-599-343-8

15. Фатєєва, М. В. Навички ефективної комунікації вчителів для успішної взаємодії з учнями і батьками [Текст] / М. В. Фатєєва, І. А. Якубенко // Педагогічна майстерня : науково-методичний журнал. - 2020. - N 5. - С. 36-39.

15.3 Додаткова література

16. Алюшина Н. О. Тайм-менеджмент : часова організація діяльності державного службовця : навч. посіб. з дистанц. курсу / Наталія Алюшина ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2012. – 191 с.
17. Проект "Развитие критического мышления через чтение и письмо Режим доступа: http://www.mozliceum.na.by/mr_proekt_critic.php
18. Супрунова Л.Л., Бедненко В.Г. Развитие критического мышления студентов средствами информационных технологий на основе парциальной модели // Л.Л. Супрунова, В.Г. Бедненко. Пятигорский государственный лингвистический университет, Режим доступа: www.t21.rgups.ru/archive/doc2011/4/04.doc
19. Чкан А. С. Самоменеджмент : навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Менеджмент» / А.С. Чкан, С.В. Маркова, Н.М. Коваленко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 84 с.
20. Чкан А.С. Самоменеджмент: практикум для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Менеджмент» / А.С. Чкан, О.М. Олійник, С.В.Маркова. – Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 82 с.

15.4 WEB-сайти

21. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
23. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://rada.gov.ua>
24. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.minfin.gov.ua/>.
25. Офіційний сайт Асоціації українських банків [режим доступа: <http://www.aub.com.ua>].
26. Офіційний портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://www.kmu.gov.ua>
27. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://www.bank.gov.ua>
28. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс.] – Режим доступа: <http://www.wto.org>

29. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>.

15.5 Періодичні видання

30. Европейский журнал образования и прикладной психологии. Журналу присвоено імпаکت-фактор 0.468 за 2019 г. Докладніше: <https://www.science-community.org/ru/node/132051>
31. Збірник наукових праць «Стратегія економічного розвитку України». Докладніше: <http://sedu.kneu.edu.ua/>
32. Інформаційно-аналітичний наукометричний журнал «Економіка. Фінанси. Право». Докладніше: <http://efp.in.ua/uk>
33. «Modern Economics»: Електронне наукове видання, входить до Категорії Б електронних періодичних видань, що включаються до переліку наукових фахових видань України з економічних наук. Докладніше: <https://modecon.mnau.edu.ua/>
34. Научный электронный журнал «Психологические исследования" ISSN: 2075-7999 (Electronic). Докладніше: <https://istina.msu.ru/journals/96437/>
35. Науково-практичний господарсько-правовий журнал «Підприємництво, господарство і право». Докладніше: <http://pgr-journal.kiev.ua/>
36. Науковий журнал: «Бізнес інформ». Докладніше: <https://www.business-inform.net/main/>
37. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки – наукове фахове періодичне видання категорії «Б». Докладніше: <https://sj.npu.edu.ua/index.php/pn/about>
38. Науковий журнал: «Економіка і прогнозування». Докладніше: <http://eip.org.ua/>
39. «Психологічний журнал». Наукове видання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, внесений в міжнародну базу даних періодичних видань. Докладніше: <https://fspro.udpu.edu.ua>
40. «Психологічний часопис» фаховий журнал Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Докладніше: <http://psychology-naes-ua.institute/read/1620/>